

Kymenlaakson hyvinvointialueen vastaukset Valtioneuvoston tietopyyntöön VN/35922/2023

1. Asiaksmaksujen käyttövarat ja tulorajat työeläkeindeksiin. Pitkäaikaisilla palveluilla tarkoitetaan tässä yhteydessä pitkäaikaista laitoshoidoa ja -palvelua, perhehoitoa, ympärivuorokautista palveluasumista sekä jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua (ml. Muut asumispalvelut). Indeksitarkistukset tehdään nykyisin joka toinen vuosi. Hyvinvointialueiden hintaindeksiin siirryttäessä indeksitarkistusten olisi tarkoitus olla vuosittaisia.
Miten arvioitte uudistuksesta syntyviä hallinnollisia kustannuksia? Huomioitthän, että maksukatto olisi jatkossakin tarkoitus säilyttää kansaneläkeindeksiin sidottuna.

Vastaus: Muutoksella ei ole vaikutusta hallinnollisiin kustannuksiin, koska asiakkaiden päätökset ja hinnasto tehdään pääsääntöisesti joka tapauksessa vuosittain.

2. Minkä verran (prosentuaalisesti/määrällisesti) hyvinvointialueellanne on tilanteita, joissa sellainen palvelu jää peruuttamatta ja käyttämättä, josta nykyisen lainsäädännön perusteella saa periä maksun käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta? Eritelkää mahdollisuuksien mukaan tiedot palveluittain.

Vastaus: Peruuttamattomia poisjääntejä, joista nykyisen lainsäädännön mukaan saisi periä maksua oli vuonna 2024 yhteensä 10 992 kpl. Määrällisesti suurimpia olivat terveysasemien lääkärivastaanotot 1047 kpl ja hoitajavastaanotot 1321 kpl, suun terveydenhuollon lääkärivastaanotot 1104 kpl ja hammashoitaja vastaanotot 185 kpl, erikoissairaanhoidon lääkäri ja hoitajavastaanotot yhteensä 1101 kpl ja psykiatrian lääkärivastaanotot 344 kpl ja hoitajavastaanotot 5589 kpl. Kuntoutuspalveluissa perumattomia lääkärin vastaanottoja oli 23 kpl ja muiden asiantuntijoiden vastaanottoja 691 kpl. Nämä lukumäärät ovat validoimattomalta raportilta, joten luvut ovat suuntaa antavia ja tarkennamme niitä tarvittaessa.

Ympärivuorokautisen palveluasumisen lyhytaikaishoidon jaksoja on pääsääntöisesti peruttu asiakkaan sairastumisen ja sairaalaan joutumisen vuoksi. Peruutuksia on tehty myös yksiköistä ilmoitettuihin epidemiatilanteisiin vedoten. Muutoin peruuttamattomien jaksosten määrä on vähäinen.

3. Em. kysymyksen jatkokysymys; minkä verran hyvinvointialueellanne on tämänhetkisen sääntelyn puitteissa saatu perittyä maksuja käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista? Onko hyvinvointialueella tietoa siitä, minkä verran esiintyy tilanteita, että maksua ei saada joko lainsäädännönasettamien edellytysten täyttymättä jäännin takia tai luottotappioiden seurauksena perittyä?
Minkä verran alueellanne päätty näitä maksuja ulosottoon?

Vastaus: Vuoden 2024 aikana on peritty noin 377 000 € käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista. Vuoden 2024 ulosottoon menneistä emme saa vielä tietoa, joten annamme tietoja vuodesta 2023. Vuoden 2023 ulosottoon päätyneitä oli yhteensä 850 kpl, joista 450 kappaleella oli ulosoton este. Näistä kirjattiin 429 kpl luottotappioksi ja 21 on vielä avoinna. Lopuista 450 kappaleesta on saatu suorituksia 257 kappaleesta, 74 kirjattu luottotappioksi, kolme hyvitetty ja avoimena 66 kpl.

4. Ylittääkö nykyinen laissa säädetty enimmäismaksu käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta joidenkin tuottamienne palvelujen tuotantokustannukset?

Vastaus: Nykyiset enimmäismaksut eivät ylitä tuotantokustannuksia.

5. Jos käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävän maksun tasoa korotettaisiin nykyisestä 20–30 %, miten arvioitte tämän vaikuttavan edellä mainittuun tuotantokustannusten mahdolliseen ylittymiseen? Syntyisikö korotuksen seurauksena tilanteita, ettei laissa säädettyä enimmäismaksua kokonaisuudessaan voitaisi periä?

Vastaus: Hoitopuhelun ja digitaalisten yhteydenottojen osalta 20–30%:n korotus voisi tuottaa ylijäämää.

6. Valmistelussa on harkittavana, voitaisiinko peruuttamatta ja käyttämättä jätettyjen palvelujen maksuja jatkossa periä myös lapsen huollosta, tapaamisesta ja elatuksesta sopimiseen liittyvistä käynneistä, perheasioiden sovittelusta, tapaamisten valvonnasta ja tukemisesta sekä vanhemmuuden selvittämiseen ja adoptioneuvontaan liittyvistä käynneistä. Minkä verran alueellanne on kyseisiä peruuttamatta ja käyttämättä jätettyjä käyntejä?

Vastaus: Voitaisiin periä. Kuukausittain peruutuksia perheoikeudellisiin palveluihin tulee noin 20, mitkä avataan heti sähköiseen ajanvaraukseen. Käyttämättä jätettyjä käyntejä on tämän lisäksi kuukaudessa noin 25, kun asiakas ei saavu varatulle ajalle. Tapaamisten valvontaan koskevista ajoista tulee asiakkaan vahvistaa se edellisenä päivänä, joten sieltä käyttämättä jätettyjä käyntejä on vain muutamia kuukaudessa.

7. Palvelun asiakkuus kytkeytyy siihen, keneltä maksu peruuttamatta ja käyttämättä jätetystä palvelusta voidaan periä. Valmistelussa on harkittavana, voitaisiinko maksu periä toiselta vanhemmalta, joka ei saavu varatulle ajalle. Millä tavoin edellä kysymyksessä 6 mainittujen palveluiden asiakkuudet merkitään tietojärjestelmiinne? Kuka/ketkä ovat asiakkaina?

Vastaus: Vanhempi voi varata ajan sähköisen ajanvarauksen kautta, mutta asiakkuus avataan lapsen nimelle.

8. Millä tavoin hyvinvointialueellanne on tällä hetkellä järjestetty edellä kysymyksessä 6 mainittujen palveluiden varaaminen? Tuleeko varausprosessin yhteydessä esimerkiksi tietoa siitä, sopiiiko aika lähtökohtaisesti molemmille vanhemmille? Millaiset edellytykset hyvinvointialueellanne olisi järjestää se, että molemmat vanhemmat voisivat esimerkiksi sähköisesti hyväksyä heille varatun käynnin etukäteen?

Vastaus: Ajan voi varata sähköisen ajanvarauksen kautta toinen vanhempi. Edellytetään, että ajan varannut vanhempi on yhteydessä toiseen lapsen vanhempaan ja ilmoittaa varatusta ajasta. Sähköiseen järjestelmään saa myös merkittyä molempien vanhempien yhteystiedot, jolloin tieto ajanvarauksesta menee tekstiviestinä tai sähköpostin kautta molemmille. Aika tulee perua sähköisen järjestelmän kautta. Jotta molemmat vanhemmat voisivat hyväksyä varatun ajan, tulee järjestelmää kehittää, koska tällä hetkellä se ei ole mahdollista.

9. Apulaisoikeuskansleri on ratkaisussaan OKV/2097/10/2022 katsonut, että psykiatrian erikoislääkärin lausunnon, joka tarvitaan vaativan lääkinällisen kuntoutuksen hakemuksen käsittelyä varten, tulisi olla maksuton. Oikeustilan selkeyttämiseksi ministeriössä arvioidaan tähän liittyvän lakimuutoksen edellytyksiä. Pyydämmekin tietoa siitä, miten paljon alueellanne syntyisi lisäkustannuksia, jos sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 5 §:n 6 kohtaa laajennettaisiin siten, että maksutonta olisi lain sanamuodon mukaan myös kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävään tutkimukseen liittyvä lääkärintodistus ja -lausunto?

Vastaus: Tästä emme saa tietoa. Lausunnoista saatavat maksut eivät korvaa niiden laatimiseen käytettävän työpanoksen arvoa.

10. Edelliseen kysymykseen liittyen kysymme vielä, miten paljon kustannuksia hyvinvointialueellenne syntyisi, jos erikoissairaanhoidosta kirjoitetut, asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi tarvittavat lääkärintodistukset ja -lausunnot olisivat maksuttomia?

Vastaus: Kaikista erikoissairaanhoidon lausunnoista olemme laskuttaneet vuonna 2024 yhteensä noin 360 000 €, mistä emme saa erotettua erikseen asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi tarvittuja lääkärintodistuksia ja -lausuntoja.

11. Muita huomioitanne edellä esitetystä?

Muutosehdotusten vaikutusten arviointia varten tieto hyvinvointialueilta on tärkeää. Valmisteluaikataulumme on kiireinen, mistä johtuen pyydämme vastauksia mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 31.1.2025 mennessä.